

● ● ●

PRIJEVOZ ROBE, PUTNIKA I PRTLJAGE CESTOM

Organizacija tržišta u EU

Katedra za pomorsko i općeprometno pravo
Predavanje 4

PERIOD OD 1960-90 - STVARANJE TRŽIŠTA-

- Tradicionalno privatno poduzetništvo:
 - slobodno tržišno natjecanje
 - Odsutnost monopola
 - Snažan međunarodni prijevoz
- Organizacija međunarodnog prijevoza:
 - Kvantitativna ograničenja pristupa tržištu
 - Sustav KVOTA

RANI STUPANJ UNIFIKACIJE

- **Direktiva 74/561** o pristupu djelatnosti cestovnog prijevoznika robe u domaćem i međunarodnom prijevozu
- **Direktiva 74/562** o pristupu djelatnosti cestovnog prijevoznika putnika u domaćem i međunarodnom prijevozu
- **Direktiva 77/796** o uzajamnom priznavanju (...) kvalifikacija i (...) slobodi nastana

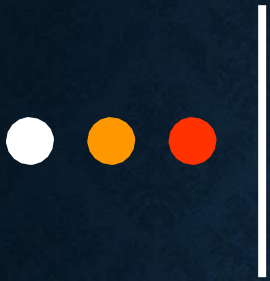
CESTOVNI „PAKET” 2009 G.

- **Uredba 1071/2009** o uvjetima za pristup djelatnosti cestovnog prijevoznika
 - Kvalitativni uvjeti – dozvola (*Authorisation*):
 - Stvaran i stalan poslovni nastan u EU
 - Dobar ugled
 - Financijska sposobnost
 - Stručna osposobljenost
 - Ukidanje kvota i ograničenja u pristupu tržištu!
- **Uredba 1072/2009** o pristupu tržištu međunarodnog prijevoza robe (*licencija Zajednice; Community licence*)
- **Uredba 1073/2009** o pristupu tržištu autobusnih usluga

Organizacija tržišta

- Međunarodni promet robe:
 - potpuno liberaliziran
 - Povećanje prekogranične trgovine za 80% 2004- 2012g.:
prijevoz vozilom koje nije registrirano niti u državi polazišta niti odredišta robe
- Kabotaža: liberalizirana
 - Potpuno: robni prijevoz; djelomično: putnički prijevoz
 - **Uredba (EZ) br. 1072/2009**
 - „posebni prijevoz u unutarnjem cestovnom prijevozu, koji se privremeno obavlja u državi članici domaćinu”.
 - Ograničena je **na tri operacije** kabotaže u **sedam dana** nakon obavljanja dolaznog međunarodnog prijevoza.
 - Povećanje opsega 2004- 2012g.: 50%, ali i dalje nisko

Izvori prava

UGOVOR O PRIJEVOZU CESTOM

IZVORI PRAVA

- Međunarodni cestovni prijevoz:
 - Konvencija o ugovoru o međunarodnom prijevozu robe cestom (CMR) 1956.
 - NN-MU 1/92
 - Protokol o izmjeni CMR 1978
 - stupio na snagu 1980, RH ratificirala u 12 mj. 2016 g.!! (stupio na snagu za RH 1.5.2017.)
 - Konvencija o ugovoru o prijevozu putnika i prtljage cestom (CVR) 1973.
 - NN-MU 12/93
- Prijevoz putnika u EU
 - Uredba 181/2011
- Zakon o prijevozu u cestovnom prometu, NN 41/18
 - Čl. 97 (Ugovor o prijevozu cestom)

IZVORI CESTOVNOG PRAVA

- Međunarodni izvori:

1. **Konvencija o ugovoru o međunarodnom prijevozu robe cestom (CMR), 1956. – NN MU 1/92 (HR stranka)**
2. **SDR Protokol o izmjeni CMR, 1978. (HR stranka)**
3. **Dodatni e- Protokol na CMR o elektroničkom teretnom listu, 2008 (stupio na snagu 2011., HR nije stranka)**
4. **Konvencija o ugovoru o prijevozu putnika i prtljage cestom (CVR), 1973 – NN MU 12/93 (HR stranka)**
5. **SDR Protokol o izmjeni CVR (nikad nije stupio na snagu)**
6. **Carinska konvencija o međunarodnom prijevozu robe na osnovi karneta TIR, 1975 – NN MU 1/92 (HR stranka)**
7. **Europski sporazum o međunarodnom prijevozu opasnih tvari – ADR (HR stranka)**

IZVORI CESTOVNOG PRAVA II

- Izvori prava EU

1. Uredba (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16.2.2011. o pravima putnika u autobusnom prijevozu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004, SL L br. 55 od 28.2.2011., str. 237 (HR Zakon o provedbi Uredbe, NN 127/2013)

2. Uredbe i direktive koje uređuju pitanja pristupa tržištu prijevoznih usluga i sigurnosti prijevoza

IZVORI CESTOVNOG PRAVA III

- Nacionalni izvori

1. **Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 181/2011 o pravima putnika u prijevozu autobusima ... NN 127/13**
 2. **Zakon o obveznim odnosima, odsjek 14, čl. 661.-698.**
 3. **Zakon o prijevozu u cestovnom prometu (upravno-organizacijske odredbe, odredbe o pristupu tržištu i obavljanju prijevoznih usluga, odredbe o sigurnosti prijevoza) NN 41/2018, ugovori u CP– čl 97.**
- **Važnost prijevoznih tarifa (dio ugovora)**

UGOVOR O PRIJEVOZU PUTNIKA I ROBE CESTOM unutar RH

HR zakonodavstvo: geneza problema

- 1974 – Zakon o ugovorima o prijevozu u cestovnom prometu
- 1991 – Zakon o preuzimanju saveznih zakona iz oblasti prometa i veza, koji se RH primjenjuju kao republički zakoni
- preuzeti svi zakoni, osim cestovnih !

- 1991-1998: **lex generalis**

- primjena ZOO
- nestala kvalitetna sudska praksa u cestovnom prometu
- ukorijenjena pogrešna informacija da je ZOO izvor prava za ugovor o prijevozu

- 1998 –2002: **lex specialis**

- Zakon o prijevozu u cestovnom prometu (ZPC)
- prepisan zakon iz 1974
- greške (čl. 93-172): dispozitivnost odredaba; ograničenje odgovornosti, nema odredbe o gubitku prava na ograničenje...

- 2002 – 2018: **lex generalis**

- Primjena ZOO

- Izmjene i dopune ZPC 1998. (usklađivanje s *acquis communautaire*-om)

- **BRISANE ODREDBE ČI. 93-172 O UGOVORU O PRIJEVOZU ROBE I PUTNIKA!**

- Ugovori o prijevozu u cestovnom prometu nisu više uređeni *lex specialis*-om – jedina grana

- 2004 – Zakon o prijevozu u cestovnom prometu (NN 178/04, 48/05, 111/06, 63/08, 124/09, 91/10, 112/10)

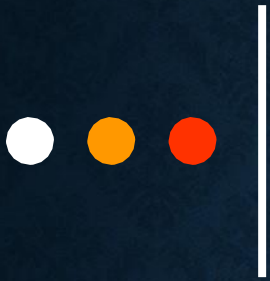
- Organizacija prijevoza putnika i robe cestom; pružanje kolodvorskih usluga...

- **Nema odredaba o ugovoru!**

o 2018: **lex specialis + lex generalis?!**

- **Zakon o prijevozu u cestovnom prometu (čl. 97)**
- *Na prava i obveze ugovornih strana u ugovorima iz stavka 1. ovoga članka koje nastanu u obavljanju prijevoza putnika i tereta u cestovnom prometu te u obavljanju drugih djelatnosti reguliranih ovim Zakonom na odgovarajući način primjenjuju se **odredbe zakona kojim se uređuju osnove obveznih odnosa**, odredbe međunarodnih ugovora i konvencija čiji je potpisnik Republika Hrvatska (st. 2)*
- *Ugovori iz stavka 1. ovoga članka zaključuju se u pisanoj formi, moraju se čuvati u poslovnim prostorijama ugovornih strana i moraju se dati na uvid inspektoru cestovnog prometa na njegov zahtjev. (st. 3)*
- **FORMA I NARAV UGOVORA: KONSENZUALAN, **FORMALAN****
 - *Presedan u komparativnom pravu!*
 - *Pomanjkanje propisane forme: ništavost ugovora?*
 - *CMR se primjenjuje ako postoji valjani ugovor!*
 - *Mogućnost odgovornosti po izvanugovornoj osnovi – restitutio in integrum?!?*

MEĐUNARODNI PRIJEVOZ CESTOM

CMR

- PRIJEVOZ TERETA -

- kogentnost odredaba konvencije (čl.41)
 - sprječavanje nelojalne konkurencije
- konsenzualan ugovor o prijevozu
- teretni list
 - dokaz o uvjetima ugovora
 - potvrda o primitku robe na prijevoz
 - neprenosiv (nije vrijednosni papir)
- primjena: samo međunarodni prijevoz

UGOVOR O PRIJEVOZU ROBE CESTOM PREMA CMR KONVENCIJI

- Područje primjene (pozitivno određenje)
 1. Međunarodni naplatni prijevoz (prema ugovoru) +
 2. Mjesto preuzimanja robe na prijevoz ili mjesto odredišta je u državi ugovornici (prema ugovoru)
- Međunarodni prijevoz = prijevoz kod kojega se mjesto preuzimanja i mjesto odredišta nalaze u dvije različite države
- Primjenjuje se i kada se teret prevozi drugim prijevoznim sredstvom a da se pri tome ne iskrcava iz cestovnog prijevoznog sredstva (npr. kamion s robom se ukrcava na trajekt), osim u pogledu CMR odredaba o odgovornosti za gubitak odnosno oštećenja robe ili zakašnjenja za koje se dokaže da nisu prouzročeni djelom ili propustom cestovnog prijevoznika nego događajem koji se jedino mogao dogoditi za vrijeme prijevoza drugim sredstvom, kada se primjenjuju propisi koji uređuju odgovornost kod prijevoza tim drugim sredstvom

UGOVOR O PRIJEVOZU ROBE CESTOM PREMA CMR KONVENCIJI II

- Područje primjene – negativno određenje
- Ne primjenjuje se na:
 1. Prijevoz izvršen na osnovi neke međunarodne poštanske konvencije;
 2. Prijevoz posmrtnih ostataka;
 3. Selidbu namještaja
 4. Etapu prijevoza kod kojeg je roba iskrcana s cestovnog prijevoznog sredstva i ukrcana na drugo prijevozno sredstvo (ali se primjenjuje na cestovnu etapu prije odnosno poslije toga)

UGOVOR O PRIJEVOZU ROBE CESTOM PREMA CMR KONVENCIJI III

- Ugovorne strane i druge osobe
- Ugovor (konsenzualan) sklapaju prijevoznik i pošiljatelj
- Primateelj je osoba koja je u teretnom listu navedena kao ovlaštena za primitak robe od prijevoznika
- “Uzastopni prijevoznik” – postaje strankom ugovora prihvaćanjem tereta i teretnog lista

UGOVOR O PRIJEVOZU ROBE CESTOM PREMA CMR KONVENCIJI IV

- Teretni list kao (neobvezna) prijevozna isprava
- Dokaz o postojanju i sadržaju ugovora – *prima facie*
- Potvrda o primitku robe na prijevoz
- Neprenosiv (nije vrijednosni papir)
- CMR-om je propisano koje podatke se mora unijeti u CMR teretni list, ali nedostatak nekog podatka ne čini CMR teretni list pravno nevaljanim
- Potpisuju ga i prijevoznik i pošiljatelj
- Izdaje se u tri izvornika (1. za pošiljatelja; 2. prati robu te se predaje (eventualnom) uzastopnom prijevozniku i na kraju se predaje primatelju; 3. zadržava prijevoznik)
- Prema ZOO, izdavanje teretnog lista je obavezno i on je prenosiv (čl. 668.)

1 Exemplaire de l'expéditeur
Copy for sender

LETTRÉ DE VOITURE INTERNATIONALE

INTERNATIONAL CONSIGNMENT NOTE

Page/Country

No 24382

1 Expéditeur (nom, adresse, pays) Sender (name, address, country)		6 Transporteur (nom, adresse, pays, autres références) Carrier (name, address, country, other references)	
2 Destinataire (nom, adresse, pays) Consignee (name, address, country)		7 Transporteurs successifs / Successive carriers Nom / Name Adresse / Address Pays / Country Reçu et acceptation / Receipt and Acceptance Date Signature	
3 Prise en charge de la marchandise / Taking over the goods: Lieu / Place Pays / Country Date Heure d'arrivée / Time of arrival Heure de départ / Time of departure		8 Réserves et observations du transporteur lors de la prise en charge de la marchandise Carrier's reservations and observations on taking over the goods	
4 Livraison de la marchandise / Delivery of the goods: Lieu / Place Pays / Country Heures d'ouverture du dépôt / Warehouse opening hours			
5 Instructions de l'expéditeur Sender's instructions		9 Documents remis au transporteur par l'expéditeur Documents handed to the carrier by the sender	
10 Marques et numéros Marks and Nos	11 Nombre de colis Number of packages	12 Mode d'emballage Method of packing	13 Nature de la marchandise Nature of the goods
		14 Poids brut, kg Gross weight in kg	15 Cubage en m ³ Volume in m ³
16 Conventions particulières entre l'expéditeur et le transporteur Special agreements between the sender and the carrier		17 À payer par / To be paid by: Expéditeur / Sender Destinataire / Consignee	
		Prix de transport / Carriage charges	
		Frais accessoires / Supplementary charges	
		Droits de douane / Customs duties	
		Autres frais / Other charges	
18 Autres indications utiles Other useful particulars		19 Remboursement Cash on delivery	
20 Ce transport est soumis, notwithstanding toute clause contraire, à la Convention relative au contrat de transport international de marchandises par route [CMR] This carriage is subject, notwithstanding any clause to the contrary, to the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road [CMR]			
21 Établi le / Established in		24 Marchandise reçue / Goods received Heure d'arrivée / Time of arrival Heure de départ / Time of departure	
		Lieu / Place	
		en / on	
Signature ou timbre de l'expéditeur Signature or stamp of the sender		Signature et timbre du destinataire Signature and stamp of the consignee	
Signature ou timbre du transporteur Signature or stamp of the carrier			
Partie non contractuelle réservée au transporteur / Non-contractual part reserved for the carrier			

Les particularités de la marchandise doivent être indiquées dans les cases prévues à cet effet.

A copy of this document must be submitted to the carrier.

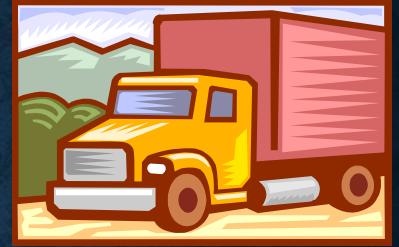
Les particularités de la marchandise doivent être indiquées dans les cases prévues à cet effet.

A copy of this document must be submitted to the carrier.

CMR - Convention relative au contrat de transport international de marchandises par route [CMR] - Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road [CMR] - Convention relative au contrat de transport international de marchandises par route [CMR] - Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road [CMR]

UGOVOR O PRIJEVOZU ROBE CESTOM PREMA CMR KONVENCIJI V

- Raspolaganje robom za vrijeme prijevoza
- Raspolaganje = promjena odredaba o mjestu isporuke odnosno o osobi primatelja
- Pravo raspolaganja robom inicijalno ima pošiljatelj, pod određenim uvjetima i ako je izdan teretni list, sve do trenutka kada primatelj preuzme robu od prijevoznika s teretnim listom koji je pratio tu robu
- Pravo raspolaganja može primatelj imati već i od izdavanja teretnog lista ako pošiljatelj unese takvu naznaku u teretnom listu

ODGOVORNOST

○ RELATIVNI KAUZALITET

● oslobođenje:

• OPĆI RAZLOZI:

- okolnosti koje prijevoznik nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao spriječiti
 - KRAĐE !!!
 - neujednačenost prakse (šta se moglo izbjeći?)
- krivnja imatelja prava/uputa
- mana robe

• POSEBNE OPASNOSTI

POSEBNE OPASNOSTI

- o prijevoz otvorenim vozilom
- o nepostojanje/neadekvatnost ambalaže
- o ukrcaj/iskrcaj kojeg vrši korisnik prijevoza
- o prirodna svojstva robe
- o nedovoljne oznake na robi
- o prijevoz živih životinja

ODGOVORNOST

○ RELATIVNI KAUZALITET

● oslobođenje:

• OPĆI RAZLOZI:

- okolnosti koje prijevoznik nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao spriječiti
 - KRAĀE !!!
 - neujednačenost prakse (šta se moglo izbjeći?)
 - krivnja imatelja prava/uputa
 - mana robe

• POSEBNE OPASNOSTI

Dokazati:

Razlog+
uzročnu vezu

Dokaz: PO +
vjerojatnost UV

ODGOVORNOST PRIJEVOZNIKA II

- **POSEBNI RAZLOZI OSLOBOĐENJA ODGOVORNOSTI (POSEBNE OPASNOSTI za gubitak odnosno oštećenje tereta):**
- **AKO PRIJEVOZNIK USPIJE UVJERITI SUD DA JE ŠTETA MOGLA NASTATI ZBOG NEKE KONKRETNO POSTOJEĆE POSEBNE OPASNOSTI, PRESUMIRA SE DA JE ŠTETA DOIŠTA ZBOG TOGA NASTALA. NOSITELJ PRAVA IPAK MOŽE POTOM DOKAZIVATI SUPROTNO – DA ŠTETA NIJE (U CIJELOSTI ILI DJELOMIČNO) NASTALA ZBOG POSEBNE OPASNOSTI**
- **Prijevoznik je apsolutno odgovoran za štetu koja je posljedica nesposobnosti vozila za prijevoz (opća i posebna sposobnost vozila za izvršenje ugovora)**
- **Prema ZOO, odgovornost za teret uključujući i zakašnjenje temelji se na pretpostavljenoj krivnji, ne postoji institut posebnih opasnosti**

ODGOVORNOST PRIJEVOZNIKA III

- **Važnost pravovremenog pisanog prigovora (protesta)**
 - **Vidljive štete: odmah; “skrivenne” štete: 7 dana (propust znači oborivu presumpciju da je roba predana bez oštećenja)**
 - **Zakašnjenje: 21 dan od stavljanja robe na raspolaganje primatelju (propust znači nemogućnost ishođenja naknade štete za zakašnjenje)**

OPSEG NAKNADE ŠTETE

IMOVINSKE ŠTETE

STVARNA ŠTETA

- djelomični/potpuni gubitak
- djelomično/potpuno oštećenje

IZMAKLA DOBIT

- zakašnjenje
- kvalitetna opisna definicija
- uvjet: nastanak štete
- neoboriva presumpcija: gubitak tereta ako roba nije isporučena nakon 30 /60 dne od ugovorenog/razumnog roka

IZRAČUN OGRANIČEN ODGOVORNOSTI

- izračun vrijednosti robe:
 - vrijednost u mjestu i vremenu preuzimanja na prijevoz
 - burzovna cijena / tržišna cijena / uobičajena cijena
- ograničenje: $8,33 \text{ SDR /kg}$ bruto mase + troškovi carine, prijevoza i drugi nastali tijekom prijevoza

OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI CMR IX

- **Ograničenje odgovornosti za zakašnjenje: iznos vozarine**
 - **Načini povišenja CMR granica odgovornosti:**
 - a) Deklaracija veće vrijednosti robe (u pogledu štete na robi, mora se naznačiti u teretnom listu)**
 - b) Poseban interes u isporuci (u pogledu štete na robi i pravovremene isporuke, mora se naznačiti u teretnom listu)**
- **U slučajevima više odgovornosti prijevoznik ima pravo zahtijevati višu vozarinu**
 - **ZOO propisuje da za štetu prijevoznik odgovara do iznosa propisanog zakonom ili međunarodnim ugovorom**

GUBITAK PRAVA NA OGRAIČENJE

“Prijevoznik neće imati pravo koristiti se odredbama ove glave koje isključuju ili ograničavaju njegovu odgovornost ili koje prebacuju teret dokaza, ako je šteta uzrokovana njegovom namjerom ili takovom nepažnjom koja se prema pravu nadležnog suda može izjednačiti s namjerom” (čl. 29)

Sudska praksa:

- izjednačavanje krajnje nepažnje sa namjerom (sve krađe)
- namjera do dolus eventualis-a (samo oružane pljačke)

- **ODGOVORNOST ZA PUNI IZNOS NASTALE ŠTETE !**

GUBITAK PRAVA NA OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI II

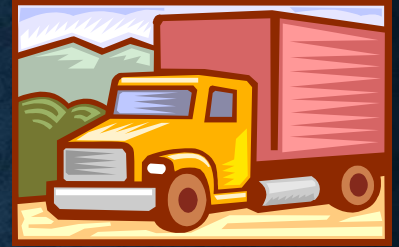
- **Ista posljedica pogađa prijevoznika i ako je šteta prouzročena opisanim ponašanjem prijevoznikovih radnika ili drugih osoba koje angažira prijevoznik u izvršenju svojih ugovornih obveza**

UGOVOR O PRIJEVOZU ROBE CESTOM PREMA CMR KONVENCIJI

- Nadležnost (po izboru tužitelja):
 - Sud države ugovornice prema sporazumu stranaka
 - Sud države u kojoj tuženik ima uobičajeno boravište ili glavni poslovni nastan ili podružnicu odnosno agenciju preko koje je ugovor sklopljen;
 - Sud države preuzimanja robe od strane prijevoznika ili sud države mjesta naznačenog³ za isporuku

ZASTARA

o Naknada štete na robi:

- 1 godina
- 3 godine: u slučaju namjere ili takve nepažnje u uzrokovanju štete koja se po pravu suda smatra izjednačenom s namjerom

CMR

o Tražbine po osnovi naknade štete

- 3 g. – subjektivni rok
- 5. g.- objektivni rok

ZOO

● ● ●

ODGOVORNOST CESTOVNOG PRIJEVOZNIKA ZA PUTNIKE I PRTLJAGU

PODRUČJE PRIMJENE PRAVA

- Međunarodni prijevoz
 - CVR Konvencija
 - Prijevoz između RH i treće države (ne-članice EU)
- Prijevoz unutar EU
 - Uredba 181/2011
 - Prijevoz između dvije države članice EU
- Domaći prijevoz
 - ZOO, ZPCP
 - Prijevoz unutar RH

UGOVOR O PRIJEVOZU PUTNIKA I PRTLJAGE CESTOM PREMA CVR KONVENCIJI

- **Samo osam država stranaka CVR**
- **Primjena na međunarodni prijevoz definiran po uzoru na CMR**
- **SDR Protokol iz 1978. uopće nije stupio na snagu**
- **Razlozi slabe prihvaćenosti:**
 - **U Europi je sustav odgovornosti već slično utemeljen u nacionalnim propisima**
 - **Sadržajne manjkavosti CVR**
 - **U pogledu visine odštete i sigurnosti namirenja materija se smatra dostatno riješenom kroz sustav obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti jedinstveno reguliran u EU**
 - **Sadržajne manjkavosti CVR, osobito neodgovarajuće granice odgovornosti i razlozi za ukidanje prava na ograničenje odgovornosti u CVR**

VRSTA ODGOVORNOSTI (CVR)

o relativni kauzalitet

● oslobođenje od odgovornosti:

- okolnosti koje prijevoznik, ulaganjem one pažnje koja se u konkretnim okolnostima tog slučaja od njega zahtijevala, nije mogao izbjeći i čije posljedice nije mogao spriječiti.
 - objektivna procjena stupnja dužne pažnje
 - očekivani standard srednje pažljivog i sposobnog

prijevoznika

- skrivljena radnja/propust putnika ili nenormalno
- šanje

OPSEG NAKNADE ŠTETE

- “...sud...pred kojim se vodi postupak odlučiti će, u skladu s pravom države u kojoj se nalazi sud...o povredama za koje postoji pravo na odštetu uslijed smrti ili ranjavanja ili bilo koje druge fizičke ili psihičke povrede uzrokovane putniku, kao i o tome koje osobe su ovlaštene na odštetu za takve povrede.” (čl. 12 CVR)
- HR – primjena ZOO – *restitutio in integrum*

Ograničenje odgovornosti CVR

- 250.000 GF putnik/putovanje;
- osim ako nacionalnim pravom nije predviđeno
- VIŠE
 - 500 GF/koleto predane prtljage ili 2.000 GF/putniku
 - 1.000 GF/putniku za ručnu prtljagu
 - gubitak prava na ograničenje:
 - namjera ili krajnja nepažnja
 - zastarjela formulacija

ZASTARA

- Tjelesna ozljeda/ smrt putnika
 - 3 g. – subjektivni rok
 - 5 g. – objektivni rok
- Ostale tražbine iz prijevoza putnika
 - 1 godina

- Tražbine po osnovi naknade štete
 - 3.g. – subjektivni rok
 - 5. g. –objektivni rok

CVR

ZOO

PRAVA PUTNIKA U EU

- Uredba 181/2011

- Vrste šteta

- Smrt i tjelesna povreda putnika
- Gubitak ili oštećenje prtljage
- Otkaz puta i duže kašnjenje u polasku
- Prava putnika s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću
- Nediskriminacija s obzirom na uvjete prijevoza putnika
- Minimalne informacije putnicima
- Postupanje s pritužbama

SMRT I TJELESNA POVREDA PUTNIKA (EU)

- U skladu s nacionalnim pravom:
 - Naknada štete za smrt, trošak sahrane
 - Naknada štete za tjelesnu povredu
 - Gubitak/oštećenje prtljage
- Iznos naknade štete
 - U skladu s nacionalnim pravom, ali
 - Utvrđeno ograničenje odgovornosti minimalno
 - Min. 220.000 EUR/putnik
 - 1.200 EUR/komad prtljage
- Osiguravanje smještaja, hrane, odjeće, prijevoza, hitne pomoći u slučaju nesreće

OTKAZ ILI DUŽE KAŠNJENJE

- Otkaz ili kašnjenje u polasku (linijski prijevoz) duže od 2h, ili **prevelik broj rezervacija**
 - Nastavak ili preusmjeravanja putovanja do krajnjeg odredišta bez novih troškova
 - Povrat cijene karte i besplatan povrat u polazište
 - Ako mu sam prijevoznik to ne ponudi, plaća još 50% više!